

НАРОДЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

Стенограма

Х У Д О Ж Е С Т В Е Н

С Ъ В Е Т

ПРИЕМАНЕ ДЕКОРА И КОСТЮМИТЕ НА "ОТ УМА СИ
ТЕГЛИ"

С о щ и я

4 април 1984

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

	стр.
I. ПРИСЪСТВУВАЩИ	3
II. ОТКРИВАНЕ И ДНЕВЕН РЕД	
Дико Фучеджиев	4
III. ПЪРВА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД	
Николай Люцканов	4
IV. ИЗКАЗВАНИЯ	
Иванка Димитрова	8
Н. Люцканов	8
Г. Гайтаников	8
Антония Каракостова	9
Виолета Гиндева	10
Банчо Банов	10
Николай Николаев	11
Кирил Неделчев	11
Асен Шопов	12
Георги Йорданов	12
V. РЕШЕНИЕ	13
VI. ВТОРА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД	
Кирил Неделчев	13
Н. Люцканов	13
Стефан Данаилов	14
Виолета Гиндева	14
VII. РЕШЕНИЕ	14
VIII. ЗАКРИВАНЕ	
Дико Фучеджиев	15

П Р И С Ъ С Т В У В А Щ И

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

ЧЛЕНОВЕ: Банчо Банов
Пелин Пелинов
Антония Каракостова
Константин Илиев
Енчо Халачев
Асен Шопов
Николай Люцканов
Стефан Данаилов
Николина Лекова
Велко Кънев
Кирил Неделчев
Виолета Гиндева
Георги Гайтаников
Иванка Димитрова
Николай Николаев
Сава Хашъмов

НАРОДЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

Стенограма

Х У Д О Ж Е С Т В Е Н
С Ъ В Е Т

Състоял се на 4 април 1984

в заседателната зала на НТ

Начало: 16 ч

- о -

О Т К Р И В А Н Е

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ: ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Другари,

Откривам заседанието на Художествения съвет при следния

Д Н Е В Е Н Р Е Д :

1. Приемане декора и костюмите на "От ума си тегли".
2. Разни.

Има ли други предложения по дневния ред? Няма. Приема се.
Давам думата на Николай Люцканов.

ПЪРВА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИ РЕД

НИКОЛАЙ ЛЮЦКАНОВ:

На миналия съвет, когато се обсъждаше каква ще бъде постановката, единият от пунктовете беше, че искаме да излезем от бита, да излезем от традиционното решение на московската къща и да отидем към някакво обобщение. Това, което искаме да направим, е следното: цялата стена е изградена с много високи стени. Искаме

да получим усещането за искреност, за липса на въздух. Присъствува Русия – ето ги клоните, ето я дървенията със сламата, ето навеса, ето камбанариите, ето прозорчетата, фронтоните. Това ще потъва в осветлението, няма да е фърапиращо, а ще дава привкус на цялото решение. Долу един блестящ под – долу е царската, болярската Русия, на висшето чиновничество.

Представлението започва така: отваря се една огромна врата, в дъното е сняг, една бариера, Чацкий ще дойде зад граница, бариерата ще се вдигне, отвсякъде ще се отворят врати – те ще се отварят на обратната страна, за да се виждат сенки и силуети. Идва Чацкий. Първата сцена е в покоите на София. Това е условно, изнасят се напред тези чекмеджета. След това друга обстановка – нейният гардероб. Следва кабинет на Фамосов, където той среща Чацкий и Скалозуб. Когато дойде балът всичко това ще се затвори и накрая ще бъдат наредени столове. Балът ще бъде ту на едно, ту на друго място, ще бъдат събрани всички заедно. Накрая, когато Молчалин съблазнява слугинята Лиза и София вижда, една балконска сцена, отново се отваря врата и гостите си отиват, наметнати с пелерини, навън ще вали силен сняг, ако можем да направим.

Целта е едно по-голямо обобщение, по-остро насочване освен сюжета и обстановката и на мисълта, едно по-свободно боравене с пространството. А това бяло, тази символика, ни дава възможност да изградим костюмите, по които много се лутахме и стигнахме до решение в една цветова гама, която да не е толкова остра и фърапираща, но все пак ярко открояваща се на този бял фон.

За костюмите започнахме от епохата – двадесетте и тридесетте години на XIX век. Костюмът е една стилистика, която е много подробна, много смешна на моменти с тези жакети, високи боту-

ши и т. н., което ни се видя много старо и решихме да приближим нещата колкото е възможно към нас и отидохме към съвременност, което също се оказа непригодно. След това отидохме към Чехово и Горкиево време, но се получиха много сериозни, зазвучаха твърде лирично. Хрумна ни идеята леко и дискретно, забележимо само за специалисти, а в усещането и емоционалното възприятие на масовите зрители едно смесване на стилове и епохи. За Чацкий, който пристига от Франция, е твърде свободно – с шуба и каскет, със сив плетен пуловер и с каскет. След това е със светлокадифян костюм, за който не бихме казали, че е от началото на XIX век и не бихме казали, че е чеховски, той е по-универсален.

След това се насочихме към високите яки на всички присъстващи – една чиновническа Русия, затворена, строга, като тук там ще си позволим, например за Загорецкий, да излезе малко от стила или Скалозуб отначало да е цивилен, а след това военен. А Фамосов да не е старец, който търси любов от слугинчето и се младае. – Получава се леко смесване на стилове и епохи. По същия начин постъпваме и с костюмите на жените. Костюмите на старата са е в черно, почти от времето на Екатерина, една старина, ед^{ка} развалина, Софя е с красиви и фриволни костюми, подчертаващи фигурата и сексапилността на това младо и красиво момиче. Лиза носи дрехи на господарката си, но е забрадена още по селски. Наталия Димитриевна е с костюм по френски журнал. Дъщерите на Тутухови са безлични, а текстът ще бъде само в първата и тя е различна от тях, тя ги подтиска и ще им отнеме желанието да говорят.

Костюмите съответствуват почти напълно на онези усилия, които полагаме с актьорите. Днес стана интересен разговор как може да бъде решен Скалозуб.

Трябва да направим още един костюм на Софя, още пет

костюма на жени в бала, още два на мъже и три офицерски, един костюм на лакей.

ПЕЛИН ПЕЛИНОВ:

Имам два въпроса: страничните стени успоредни ли ще бъдат или под ъгъл?

Н. ЛЮЦКАНОВ:

Ще бъдат успоредни – видимостта е достатъчна и удобна. Ние правихме опити и всяко стесняване в дъното създава впечатлението за тунел.

ПЕЛИН ПЕЛИНОВ:

Малко се говори по това, че горе е Русия, а долу аристократическа Русия.

Н. ЛЮЦКАНОВ:

Казах, че има камбанарии, сводове, дървении, слама, клони, които дискретно ще присъствуват.

Има една мисъл, която искам да проведа: крахът на ЧацкиЙ. Той губи всичко – губи приятелство, губи любов, вижда, че Русия е друга, променила се е. Има диалог с Фамосов, който казва: "Това сме ние – подлеци. Ти какво ще предложиш?" ЧацкиЙ нищо не може да предложи, освен да се бунтува. Пушкин обвинява Кривошеин, че само приказва, без да действа. Но пиесата е прекалено революционна за онова време.

При големия монолог изведнъж се отваря вратата и оттам нахлуват всички, включително и старата с инвалидна количка, всички настъпват към него в един танц и той ги вижда едва ли не в някаква изкривена конфигурация. Срещу него има нещо мощно, което го смачква и го кара отново да отвори вратата и в нощта да тръгне нанякъде. Оттук и мисълта за тези мощни стени, които на моменти да смачкват човешката фигура.

Все пак това решение носи известен риск.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Иванка Димитрова.

ИЗКАЗВАНИЯ

ИВАНКА ДИМИТРОВА:

Много ми хареса декорът. много е интересен и дава големи възможности за това, което мисли режисьорът. Имам едно смущение: тази врата, която излиза от кутията, няма ли да скрие целия ъгъл на единия салон?

Н. ЛЮЦКАНОВ:

Правихме монтировъчна — имам пред вид, че фигурите б^одат не само в тази кутийка.

ИВАНКА ДИМИТРОВА:

Костюмите също ми харесват и мисля, че могат да бъдат още изчистени. Те тежат повече за този декор.

Н. ЛЮЦКАНОВ:

Стигнахме до извода, че мъжките костюми са като че ли една категория по-високо — те са висшето чиновничество, а тук леко се отива към дребнобуржоазие. Но костюмите от това време са претрупани с цветя и рози. Изчистихме розите и остана конт^{ра}та. Но изглежда още тежат, щом има такова усещане.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Георги Гайтаников.

ГЕОРГИ ГАЙТАНИКОВ:

Декорът ми хареса главно с тази оперативност в промяната на действието. Тук голяма роля ще играят осветлението и майсторството на художника, в което не се съмнявам, тъй като съм работил доста с него.

Не смятам, че костюмите трябва да бъдат съвсем опростени. Може би др. Димитрова има основание за някои от костюмите, но не

бива в тази посока да се стига до по-голямо опростяване, защото на фона на този изчистен декор е хубаво да има едно разнообразие, красота, по-голямо богатство на багрите, на нюанса, при движението на фигурата. Мисля, че това ще бъде добре: контраста между чистия декор и малко по-сложния костюм.

Единственото, за което ми се иска да се помисли, това е за Чацкий и то не за цялостното решение на костюма, а главно за опаковката му тук. Той не бива да влиза като един съвременен бонвиван, на който яката може да е разкопчана, да е свалена. Той трябва да бъде с висока и стегната яка, за да има повод от това менгеме, в което живее, а духът му е друг, да има един момент, в който да скъса тази висока яка и да има картина, в която да остане с отворена друг вид яка. Не смятам, че трябва да се яви свободно. А това ми говори така от така предложеното оформление. Мисля, че ще спечели изпълнителят и ще му помогне в играта, ако е посковане.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Антония Каракостова.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА:

С голям интерес слушах Люцканов. Познавам някои съветски постановки на тази пиеса, но като че ли за първи път виждам "От ума си тегли" с тази светлина и отворено пространство и го приветствувам. В крайна сметка тази Русия, така велика и вечна, какво я превръща в едно общество на Фамосов и как този човек преживява този страшен катаклизъм.

Интересно в костюмите това деликатно смесване на епохите, което е постигнато. Но ми се струва, че сивият костюм на Чацкий малко ще деформира фигурата на актьора. Трябва нещо да го извисява, да го прави невероятния и хармоничния, а всъщност да се вижда та-

зи вътрешна дисхармония между ума и сърцето.

Пожелавам "На добър час!"

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Виолета Гинцева.

ВИОЛЕТА ГИНЦЕВА:

Много харесвам декора. Искам да обърна внимание при реализацията художникът да запази тази илязия, която създава макетът.

Костюмите са много интересни. Струва ми се, че мъжките костюми са малко несмело решени – повечето са в сиво, черно и тъмно сиво. Искане ми се да има и други цветове, не крещящи, съобразени с характера.

Искане да обърна внимание на френския костюм на Чацкий – ако решите да бъде различно връщането му от граница и престоя му в Русия като дреха, трябва да бъдете категорични: по-френски да му бъде френският костюм. Сега ми стои малко между руски селски костюм и някакви опити за интелигентност. Съвсем друго да бъде решението.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Банчо Банов.

БАНЧО БАНОВ:

Смятам, че декорът е направен с вкус, но ще поставя едно съмнение и страх: за мен голямо обобщение в тази пиеса е финалният монолог, голямата метафора. Страхувам се, че за тази финална метафора все още не е помислено, която много трудно ще се намери при този декор. Бих помолил художникът и режисьорът да намерят нещо за финалния монолог.

Смятам, че Чацкий не може да има само един костюм и ще трябва да смени костюмите.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Николай Николаев.

НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВ:

За мен декорът е блестящ и ще се получи интересна постановка. Ако направите обаче цяла долна рампа, подвижна и само за тази постановка, ще може да се играе на нея и на този бял екран ще могат да се получат много интересни ефекти и ще се реши въпроса с осветлението, като се осветят отдолу героите. Ще има повече възможности за игра с осветлението.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Кирил Неделчев.

КИРИЛ НЕДЕЛЧЕВ:

Също смятам, че е намерено добро решение на пиесата и това не е случайно. Др. Лъцканов има среща с двама много опитни художници, които добре познаваме. Макар и с една малка пластика виждаме една Русия, която присъствува колкото дискретно, толкова и осезаемо. Намерена е и една механика в пиесата, която е много интересна с тези влизания отстрани на отделните картини и моменти, което е интересно и богато.

Може да се помисли по вратите да не пречат на публиката вляво и отдясно.

Другото богатство, което носи декорът, е тази студена гама и този костюм, който ще се появи графично и ще бъде добре на фона на този декор, ще афишира богатството, което носи като кройка. Това е чудесно театрално решение на пиесата. Имам чувството, че ще се реализира и ще се получи добър резултат за нашия театър. "На добър час!"

АЛЕКСАНДЪР ПАНКОВ:

Сметката е около 25 000 лева. Може малко да надвиши.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Асен Шопов.

АСЕН ШОПОВ:

Много ми харесва декоративното решение и мисля, че в него се съдържа вече представа за решено представление. Ясно е, че основната работа ще бъде изпълнителският момент със състава, което е процес на време и ще бъде обект на обсъждане в края на представлението. Вече съществува в споделеното веднъж умозрително от Люцканов намерение за решение на представлението, визуално материализирана представа за бъдещата постановка. Той съдържа и образ, съдържа и намерение и идея, съдържа и функционалното решение за това как ще се манипулира цялото действие на пиесата в това пространство.

Много ми харесва решението на началото и края на пиесата, но то ще ни изправи пред изпитания, но то е необходимо за смисловата стойност на постановката.

При костюмите нямам усещане за решение, без да претендирам, че то е вярно. Липсва все още категоричност на решението.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Георги ^{Иванов} ~~Иванов~~.

ГЕОРГИ ^{Иванов} ~~Иванов~~:

Първо искам да изкажа несъгласието си с режисьора по отношение степента на неувереността, която проявява в някои пунктове на така приетото решение. Аз съм много сигурен в това, което сме направили и мисля, че ще доведе до категоричен резултат.

Тук се търси един метафоричен образ – Русия, в който вече клоните не са част от гората, това пространство не е някаква обстановка. Изхожда се от една рационална мисъл, че това е една Русия, в която консумативното общество е създадо една много хубава машина за живеене, вкопала се е в земята. Тези неща не трябва да се обясняват.

Правилно актьорите взеха отношение към осветлението. В някои постановки на театър "София" осветлението е с долна рампа.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Предлагам следното

РЕШЕНИЕ:

Художественият съвет приема сценографията и проекта за костюми и отправените бележки.

Има ли други предложения? Няма. Приема се.

На мен много ми хареса сценографията. Смятам, че епохата присъствува, което е много важно. Надявам се, че режисьорът ще направи добра постановка.

ВТОРА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

КИРИЛ НЕДЕЛЧЕВ:

По въпроса за витрините – лимит за алуминий трябваше да ни разреши Комитетът за култура. Направихме писмо, но в края на годината лимитът беше изчерпан. Сега чакаме новия лимит, който трябва да разреши и Министерството на строежите. Арх. Агура разреши да поставим витрините и сега трябва да се одобри от Държавната комисия. Алуминият е около 400 кг. Ще направим 12 витрини между три сектора.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Мирослав Миндов подаде молба за дубльорство на ролята на Фамусов.

НИКОЛАЙ ЛЮЦКАНОВ:

Винаги съм уважавал желанието на актьорите да участвуват и винаги съм се отнасял с внимание. В случая мисля, че това е

негово право и следва да се уважи. Като качества считам следното: Фамосов за мен е човек, който разбира механизмите на една държава. Черкелов репетира с голямо разбиране и съм изненадан, че той живо и активно участва в обсъждането на всички проблеми. На Миндов като че ли липсват онези богати багри, които притежава Черкелов и онзи усет за съвременност, който има у Черкелов.

От години не съм гледал Миндов на сцената и не зная как се е развивал и какво е постигнал и не зная как ще се справи с тази роля. Но Съветът трябва да се съобрази с неговата желание. Готов съм да му помогна, а след премиерата ще обсъдим.

СТЕФАН ДАНАИЛОВ:

Миндов не е играл отдавна на сцената и три репетиции за Художествен съвет са недостатъчни. Особено при положение, че като редовен дубльор няма да може да участва.

Предлагам да се вика да участва в репетиционния период.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Подкрепям режисьора, защото Миндов отдавна не е играл. Съгласно правилника, на подалия молба се дават три репетиции след премиерата.

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА:

Да му седадат няколко репетиции когато Черкелов отсъства. А Съветът след това ще определи дали ще играе.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Предлагам следното

Р Е Ш Е Н И Е

Художественият съвет приема молбата на Мирослав Миндов. След премиерата ще получи три репетиции и Художественият съвет ще прецени постижението.

Има ли други предложения? Няма. Приема се.

З А К Р И В А Н Е

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Поради изчерпване на дневния ред закривам заседанието
на Художествения съвет!

Стенографф: Райчев
/Р. Райчев/

ДИРЕКТОР: Фучеджиев
/Д. Фучеджиев/